

FEDERALE OVERHEIDSDIENST BINNENLANDSE ZAKEN

[C - 2014/00438]

Omzendbrief betreffende de organisatie van de beschikbaarheid van de vrijwilligers van de openbare brandweerdiensten

Aan de Dames en Heren Provinciegouverneurs

Mevrouw de Gouverneur,

Mijnheer de Gouverneur,

In het kader van de organisatie van de beschikbaarheid van de vrijwillige leden van de openbare brandweerdiensten, konden mijn diensten in bepaalde gevallen het voortbestaan vaststellen van een systeem van « thuiswacht » waarvan de starheid slecht aansluit bij een moderne visie op het vrijwilligerswerk en in andere gevallen een lokale reglementering die, omdat ze niet formeel gewijzigd werd, niet langer overeenstemt met een onlangs ingevoerd systeem van beschikbaarheid/onbeschikbaarheid.

Bij een dringende interventie zoals brandbestrijding gebeurde het oproepen van de vrijwillige brandweerlieden historisch door één of meer sirenes op openbare gebouwen aan te zetten waarmee alle beschikbare vrijwillige brandweerlieden naar de kazernes werden geroepen en/of via een telefoonoproep naar de leden van het wachtteam thuis.

De vrijwillige brandweerlieden waren toen verdeeld in vier teams die één week op vier, een wachtperiode verzekerden tijdens welke ze te allen tijde beschikbaar moesten zijn, behoudens beroepseisen, zowel voor de dringende opdrachten als voor de niet-dringende opdrachten.

De technologische vooruitgang (pagers, internet, GSM, enz.) en de sociale evolutie (frequenter beroep op co-ouderschap in het kader van een scheiding, evolutie van het sociaal recht, enz.) hebben dit historisch model verouderd gemaakt.

Een van de doelstellingen van de hervorming van de openbare hulpdiensten, waar de wet van 15 mei 2007 betreffende de civiele veiligheid de fundering van is, is een grotere uniformering van het statuut dat van toepassing is op de vrijwillige brandweerlieden. Deze uniformering wordt eveneens toegepast in het kader van het beheer van de beschikbaarheid van de vrijwillige brandweerlieden om een optimale bescherming te verzekeren van de personen en goederen. Bij dit alles wordt het respect voor het vrijwillig karakter van het burgerengagement van deze brandweerlieden gegarandeerd.

De invoering van een informaticasysteem dat de brandweerman toelaat, op vrijwillige basis, om zijn uurperiodes van beschikbaarheid/onbeschikbaarheid in real time mee te delen, komt tegemoet aan deze twee eisen.

Daarentegen respecteert een systeem waarin een vrijwillige brandweerman standaard van wacht zou zijn, één week op vier, constant gedurende 168 uren aan één stuk, op straffe van sancties, niet het vrijwillig karakter van zijn engagement. Dit is des te duidelijker als er een extreem korte reactietijd geëist wordt en als de vrijwillige brandweerman niet de mogelijkheid heeft om zich tijdelijk onbeschikbaar te verklaren.

In een dergelijke situatie zou men kunnen oordelen dat het niet langer om een vrijwillig burgerengagement gaat, maar om een arbeidsrelatie. Meer nog, als het ingevoerde systeem van oproepbare wachten bijzonder strikt is en als de individuele vrijheid van de brandweerman op dat vlak zo beperkend is dat het hem constant verhindert over tijd te beschikken voor persoonlijke bezigheden, dan kunnen de periodes van oproepbare wachten beschouwd worden als arbeidstijd. Deze redenering werd recent gevolgd door het arbeidshof van Brussel in een arrest van 6 augustus 2013.

De noodzaak om aan de vrijwillige brandweerlieden het respect van het vrijwillig karakter van hun engagement te garanderen, werd al vermeld in punt 3.4.1. van het model van zonaal operationeel plan 2012-2013 dat door mijn diensten ter beschikking van de prezones werd gesteld : « *Met betrekking tot de beschikbaarheid van het personeel, wordt die georganiseerd en de opvolging ervan wordt verzekerd met behulp van een systeem van beschikbaarheid van het personeel van alle posten en dit met het oog op de toepassing van het beginsel van de snelste adequate hulp.* »

SERVICE PUBLIC FEDERAL INTERIEUR

[C - 2014/00438]

Circulaire relative à l'organisation de la disponibilité des volontaires des services publics d'incendie

A Mesdames et Messieurs les Gouverneurs de province

Madame le Gouverneur,

Monsieur le Gouverneur,

Dans le cadre de l'organisation de la disponibilité des membres volontaires des services publics d'incendie, mes services ont pu constater, dans certains cas, la persistance d'un système de « garde à domicile » dont la rigidité s'accorde mal avec une vision moderne du volontariat et, dans d'autres cas, une réglementation locale qui, à défaut d'avoir été formellement modifiée, ne correspond plus à un système de disponibilité/indisponibilité nouvellement mis en place.

Lors d'une intervention urgente telle que la lutte contre l'incendie, le rappel des pompiers volontaires s'effectuait historiquement par le biais du déclenchement d'une ou de plusieurs sirènes situées sur des bâtiments publics appelant l'ensemble des pompiers volontaires disponibles à rejoindre le casernement et/ou par le biais d'un appel téléphonique au domicile des membres de l'équipe de garde.

Les pompiers volontaires étaient alors répartis en quatre équipes qui assuraient, une semaine sur quatre, une période de « garde » au cours de laquelle ils se devaient d'être disponibles en tout temps, sauf impératif professionnel, tant pour les missions urgentes que pour les missions non urgentes.

Le progrès technologique (pagers, Internet, GSM, etc.) et l'évolution sociale (recours plus fréquent à la garde alternée dans le cadre d'une séparation, évolution du droit social, etc.) ont rendu obsolète ce modèle historique.

Un des objectifs de la réforme des services publics de secours, dont la loi du 15 mai 2007 relative à la sécurité civile constitue le fondement, consiste en une plus grande uniformisation du statut applicable aux pompiers volontaires. Cette uniformisation trouve également à s'appliquer dans le cadre de la gestion de la disponibilité des pompiers volontaires afin d'assurer une protection optimale des personnes et des biens tout en garantissant le respect du caractère volontaire de l'engagement citoyen de ces pompiers.

La mise en place d'un système informatisé permettant au pompier, sur une base volontaire, de faire part, en temps réel, de ses plages horaires de disponibilité/indisponibilité rencontre ces deux impératifs.

Par contre, un système au sein duquel un pompier volontaire serait de garde d'office, une semaine sur quatre, pendant 168 heures d'affilée de manière constante, sous peine de sanctions, ne respecte pas le caractère volontaire de son engagement. C'est d'autant plus patent s'il est exigé un délai de réponse extrêmement court et que le pompier volontaire n'a pas la possibilité de se déclarer temporairement indisponible.

Dans une situation de ce type, l'on pourrait considérer qu'il ne s'agirait plus d'un engagement citoyen volontaire mais bien d'une relation de travail. De plus, si le système de garde rappelable mis en place est particulièrement strict et que la liberté individuelle du pompier est à ce point restreinte qu'il l'empêche de manière constante de disposer de son temps pour des occupations personnelles, les périodes de garde rappelable pourraient être considérées comme du temps de travail. Ce raisonnement a récemment été suivi par la Cour du travail de Bruxelles dans un arrêt du 6 août 2013.

La nécessité de garantir aux pompiers volontaires le respect du caractère volontaire de leur engagement était déjà évoquée au point 3.4.1. du modèle de plan zonal opérationnel 2012-2013 mis à la disposition des prézones par mes services : « *En ce qui concerne la disponibilité du personnel, celle-ci est organisée et son suivi est assuré à l'aide d'un système de disponibilité pour le personnel de tous les postes et ce, en vue d'appliquer le principe de l'aide adéquate la plus rapide.* »

Deze kwestie werd ook besproken in punt 2.F. van mijn omzendbrief van 3 juni 2013 (1) betreffende de specifieke adequate middelen voor de zone en betreffende het bijhorende zonaal plan : « *Voor de implementatie en efficiënte toepassing van haar plan, zal de zone nood hebben aan een accuraat beeld van de beschikbaarheid in real time van haar personeel. Daartoe zal de zone een centraal informaticasysteem moeten ontwikkelen of aankopen dat de beschikbaarheid van het personeel en materieel per post, in real time weergeeft.* ».

Een steeds groter aantal openbare brandweerdiensten werkt al op basis van een informaticasysteem van beschikbaarheid/onbeschikbaarheid dat toelaat om enerzijds hun verplichting om te beschikken over het nodige personeel voor de uitvoering van de dringende en niet-dringende opdrachten, en anderzijds het in aanmerking nemen van het vrijwillig karakter van het engagement van het personeel dat zich ter beschikking van hen stelt, met elkaar te verzoenen.

Het doel is dat een dergelijk systeem van vrijwillige mededeling van de beschikbaarheden/onbeschikbaarheden in real time wordt ingevoerd in het hele Koninkrijk. Deze invoering dient uiteraard het voorwerp uit te maken van overleg op zonale schaal en kan vanaf dit jaar gefinancierd worden door middel van de federale dotatie aan de prethulpverleningszones.

De lokale reglementering (huishoudelijk reglement of dienstnota's) betreffende de organisatie van de beschikbaarheid van de vrijwillige brandweerlieden zal, als dat nog niet gebeurd is, aangepast worden zodat ze aansluit bij een moderne en participerende visie op het vrijwilligerswerk. Mijn diensten staan ter beschikking van de coördinatoren van de prezones voor alle vragen om advies over de uitwerking van deze reglementering.

Ik verzoek u om de tekst van deze omzendbrief te bezorgen aan alle gemeenten die over een openbare brandweerdienst met vrijwillige brandweerlieden beschikken.

Mevr. J. MILQUET,
Minister van Binnenlandse Zaken

Nota

(1) Omzendbrief – Toepassing van het koninklijk besluit van 10 november 2012 tot vaststelling van de minimale voorwaarden van de snelste adequate hulp en van de adequate middelen.

Cette question était également abordée au point 2.F. de ma circulaire du 3 juin 2013 (1) relatif aux moyens adéquats spécifiques pour la zone et au plan zonal y relatif : « *Pour la mise en œuvre et l'application efficace de son plan, la zone dispose d'un aperçu correct des disponibilités de son personnel en temps réel. A cet effet, la zone développe ou achète un système informatique central, illustrant la disponibilité en temps réel du personnel et du matériel par poste.* ».

Un nombre de plus en plus important de services publics d'incendie travaillent déjà sur la base d'un système informatisé de disponibilité/indisponibilité qui permet de concilier, d'une part, leur obligation de disposer du personnel nécessaire à l'accomplissement des missions urgentes et non urgentes et, d'autre part, la prise en compte du caractère volontaire de l'engagement du personnel qui se met à leur disposition.

L'objectif est qu'un tel système de notification volontaire des disponibilités/indisponibilités en temps réel soit mis en place dans l'ensemble du Royaume. Cette mise en place doit évidemment faire l'objet d'une concertation à l'échelle zonale et peut être financée, dès cette année, par le biais de la dotation fédérale aux prézones de secours.

La réglementation locale (règlement d'ordre intérieur ou notes de service) relative à l'organisation de la disponibilité des pompiers volontaires sera, si cela n'a pas encore été fait, adaptée afin de s'inscrire dans une vision moderne et participative du volontariat. Mes services se tiennent à la disposition des coordonnateurs de prézone pour toute demande d'avis relative à l'élaboration de cette réglementation.

Je vous demande de transmettre le texte de la présente circulaire à l'ensemble des communes disposant d'un service public d'incendie comprenant des pompiers volontaires.

Mme J. MILQUET,
Ministre de l'Intérieur

Note

(1) Circulaire – Application de l'arrêté royal du 10 novembre 2012 déterminant les conditions de l'aide adéquate la plus rapide et les moyens adéquats.

FEDERALE OVERHEIDSDIENST BINNENLANDSE ZAKEN

[C – 2014/00534]

Raad voor Vreemdelingenbetwistingen. — Bericht

Tijdens de zitting van 16 juni 2014 heeft de algemene vergadering van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, met éénparigheid van stemmen, volgende kandidatenlijsten voorgedragen :

Voor de eerste vacante betrekking van Nederlandstalig rechter in vreemdelingenzaken :

Eerste kandidaat :

Mevr. An Maes, attaché bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen.

Tweede kandidaat :

Mevr. Ilse Van Den Bossche, attaché bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen.

Derde kandidaat :

Mevr. Marie Ryckaseys, attaché bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen.

Voor de tweede vacante betrekking van Nederlandstalig rechter in vreemdelingenzaken :

Eerste kandidaat :

Mevr. Ilse Van Den Bossche, attaché bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen.

Tweede kandidaat :

Mevr. Marie Ryckaseys, attaché bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen.

Derde kandidaat :

Mevr. An Maes, attaché bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen.

Voor de derde vacante betrekking van Nederlandstalig rechter in vreemdelingenzaken :

Eerste kandidaat :

Mevr. Marie Ryckaseys, attaché bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen.

SERVICE PUBLIC FEDERAL INTERIEUR

[C – 2014/00534]

Conseil du Contentieux des Etrangers. — Avis

En son audience du 16 juin 2014, l'assemblée générale du Conseil du Contentieux des Etrangers a présenté, à l'unanimité, les listes de candidats suivantes :

Pour le premier emploi vacant de juge au contentieux des étrangers néerlandophone :

Premier candidat :

Mme An Maes, attaché au Conseil du Contentieux des Etrangers.

Deuxième candidat :

Mme Ilse Van Den Bossche, attaché au Conseil du Contentieux des Etrangers.

Troisième candidat :

Mme Marie Ryckaseys, attaché au Conseil du Contentieux des Etrangers.

Pour le deuxième emploi vacant de juge au contentieux des étrangers néerlandophone :

Premier candidat :

Mme Ilse Van Den Bossche, attaché au Conseil du Contentieux des Etrangers.

Deuxième candidat :

Mme Marie Ryckaseys, attaché au Conseil du Contentieux des Etrangers.

Troisième candidat :

Mme An Maes, attaché au Conseil du Contentieux des Etrangers.

Pour le troisième emploi vacant de juge au contentieux des étrangers néerlandophone :

Premier candidat :

Mme Marie Ryckaseys, attaché au Conseil du Contentieux des Etrangers.